

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Глушко А.Д., старший викладач кафедри обліку і аудиту

*Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка
м. Полтава, Україна*

В умовах європейської інтеграції питання підвищення економічної безпеки України набуває особливої актуальності. Забезпечити стійкість національної економіки до внутрішніх і зовнішніх загроз здатна ефективна державна регуляторна політика.

З метою забезпечення економічної безпеки органами державної влади впроваджуються регуляторні заходи в різних напрямках, зокрема бюджетно-податковому, грошово-кредитному, інвестиційно-інноваційному тощо.

Основними регуляторними заходами, впровадженими органами виконавчої влади у 2013 році в бюджетно-податковій сфері стали:

- удосконалення системи автоматичного відшкодування ПДВ, скорочення звітності та створення можливості для її дистанційного подання, а також відкриття центрів обслуговування платників податків у різних регіонах України, що допомогло досягти належної сплати платежів до бюджетів усіх рівнів;

- надання цільових податкових пільг з метою стимулювання розвитку пріоритетних видів економічної діяльності. Зокрема, надано пільги для суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних сферах економіки; запроваджено пільгові умови оподаткування податком на прибуток і ПДВ суб'єктів галузі інформаційних технологій; розширено сферу застосування пільг із податку на прибуток для готелів;

- зростання видатків соціального характеру, спрямованих на захист населення від наслідків економічної нестабільності;

- створення Державного фонду регіонального розвитку для забезпечення державної підтримки середньо- та довгострокових інвестиційних програм (проектів), спрямованих на розвиток регіонів;
- запровадження реєстру місцевих запозичень і гарантій;
- утворення Міністерства доходів і зборів України з метою підвищення рівня економічності й ефективності стягнення податків та зборів і зниження фактичного фіскального тиску на бізнес.

У грошово-кредитному напрямі пріоритетами державної регуляторної політики є забезпечення ефективної діяльності банківського сектору, стабільності грошової одиниці і, відповідно, грошово-кредитної безпеки національної економіки.

Протягом останніх років Національний банк України впроваджує регуляторні заходи, спрямовані на забезпечення низького рівня інфляції, збільшення рівня капіталізації фінансової системи. Про успішне виконання НБУ завдання забезпечення стабільності грошової одиниці свідчить показник індексу споживчих цін, який у 2011 році становив 104,6%, а у 2012 році – 99,8% [1]. Зростання індексу споживчих цін у 2013 році до 100,5% пов'язане, перш за все, з несприятливою зовнішньоекономічною кон'юнктурою.

В рамках виконання Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки відбувається послідовне зниження облікової ставки [2]. У 2013 році Національним банком України знижено рівень облікової ставки з 7,5 до 6,5%, що є підтвердженням комплексу послідовних заходів, спрямованих на забезпечення стійких темпів економічного зростання. Адже зменшення відсоткових ставок банків за кредитами підвищить доступність кредитних ресурсів для потреб економічного розвитку, що є однією з необхідних умов підвищення рівня життя громадян України.

Крім того, було вдосконалено нормативно-правову базу щодо системи гарантування вкладів фізичних осіб, механізмів роботи з неплатоспроможними банками, виконання господарських зобов'язань, функціонування депозитарної діяльності на ринку цінних паперів тощо.

Державна регуляторна політика в інвестиційно-інноваційному напрямі спрямована на зміцнення конкурентних позицій вітчизняних виробників на основі впровадження інвестиційно-інноваційної моделі розвитку. Так, основними заходами, спрямованими на розвиток внутрішнього ринку правомірно визначити наступні:

- стимулювання розвитку системи страхування підприємницьких ризиків у виробничій і торговельній діяльності;

- розміщення у вільному доступі в мережі Інтернет текстів технічних регламентів і стандартів, інших документів, якими встановлено обов'язкові регуляції;

- сприяння створенню горизонтально та вертикально інтегрованих структур на основі партнерських відносин між виробничим сектором і торговельними компаніями;

- розширення практики застосування безготівкових розрахунків;

- упровадження дієвих інструментів державного регулювання пропозиції та цін на чутливих ринках у спосіб здійснення державних товарних закупівель та інтервенцій, обмеження цінових коливань, регулювання торговельних націнок тощо;

- поширення практики укладання відкритих угод із представниками бізнесу щодо основних засад конкурентної поведінки на конкретних ринках;

- удосконалення контролю за визначенням митної вартості товарів, запобігання та розслідування випадків надходження на внутрішній ринок імпортованих контрабандних товарів, товарів із заниженою митною вартістю і таких, що не відповідають вимогам нормативних документів;

- поширення спеціальних правових режимів інноваційної діяльності у спосіб розбудови мережі технопарків, наукових та індустріальних парків, а також інших об'єктів інноваційної інфраструктури;

- формування комплексної бази даних щодо розроблених українськими науково-дослідними організаціями проектів виробництва інноваційної продукції, які потребують інвестицій;

– розроблення пілотних проектів щодо створення інновацій і нових продуктів у високотехнологічних секторах української промисловості із залученням провідних українських виробників, а також вітчизняних та іноземних експертів;

– здійснення державних закупівель вітчизняної продукції для вирішення важливих соціально-економічних завдань (зокрема у спосіб розміщення державного замовлення на продукцію транспортної галузі для забезпечення транспортом інвалідів, закладів охорони здоров'я, пожежних частин, військових угруповань, оновлення муніципального транспорту, розвитку залізничного транспорту тощо).

Результати впроваджених заходів відображені в Індексі глобальної конкурентоспроможності 2012/2013, згідно з яким Україна поліпшила позицію на 9 пунктів і посіла 73 місце з-поміж 144 країн світу (згідно з Індексом 2011/2012 – 82 місце) [3].

Таким чином, ефективна державна регуляторна політика, яка передбачає реалізацію взаємопов'язаних та взаємоузгоджених регуляторних заходів органами державної влади різних рівнів, є гарантом економічної безпеки України.

Список літератури:

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.

2. Державна програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 року №187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

3. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – К. : НІСД, 2013. – 576 с. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/docs/poslannia2013.pdf>